

Abstract

Kovács F, Van Harten ML. Chronic whiplash syndrome: solvable or not? *Huisarts Wet* 2004;47(1):38-41.

This article presents several issues concerning the highly controversial syndrome known as Whiplash Associated Disorder (WAD). First of all we argue that a distinction must be made between an acute and a chronic phase of the syndrome. Secondly, we show that the assumption that (mild) brain damage is related to WAD is highly unlikely and that such a conclusion can seriously hinder appropriate treatment of the complaints. Thirdly, we state that WAD closely resembles chronic pain syndrome. On the basis of the so-called biopsychosocial model several treatments have been developed which focus on the coping style of WAD patients. The article ends by proposing several practice guidelines for the treatment of chronic WAD patients by the GP.

weeks of clinical rehabilitation. *Spine* 1992;17:77-82.

16 Akesson WH, Amiel D, Abel MF, Garfin SR, Woo SL. Effects of immobilization on joints. *Clin Orthop* 1987;219:28-37.

17 Gamble JG, Edwards CC, Max SR. Enzymatic adaptation in ligaments during immobilization. *Am J Sports Med* 1984;12:221-8.

18 Bandura A. Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychol Rev* 1977;84:191-215.

- 19 Petrovic P, Petersson KM, Ghatan S, Stone-Elander S, Ingvar M. Pain-related cerebral activation is altered by a distracting cognitive task. *Pain* 2000;85:19-30.
- 20 Arntz A, Hopmans M. Underpredicted pain disrupts more than correctly predicted pain, but does not hurt more. *Behav Res Ther* 1998;36:1121-9.
- 21 Klaver MM. Het whiplashsyndroom en zelfcontrole. *Huisarts Wet* 1998;41:613-6.
- 22 Ferrari R, Schrader H. The late whiplash syndrome: a biopsychosocial approach. *J Neurol Neurosurg Psychiatry* 2001;70:722-6.
- 23 Prins JB, Bleijenberg G, Bazelmans E, Elving LD, De Boo TM, Severens JL, et al. Cognitive behaviour therapy for chronic fatigue syndrome: a multicentre randomised controlled trial. *Lancet* 2001;357:841-7.
- 24 McClune T, Burton AK, Waddell G. Whiplash associated disorders: a review of the literature to guide patient information and advice. *Emerg Med J* 2002;19:499-506.
- 25 Ferrari R. Prevention of chronic pain after whiplash. *Emerg Med J* 2002;19:526-30.
- 27 Cassidy JD, Carroll LJ, Cote P, Lemstra M, Berglund A, Nygren A. Effect of eliminating compensation for pain and suffering on the outcome of insurance claims for whiplash injury. *N Engl J Med* 2000;342:1179-86.
- 28 Scholten-Peeters GG, Verhagen AP, Bekkering GE, Van der Windt DA, Barnsley, Oostendorp RA, et al. Prognostic factors of whiplash-associated disorders: a systematic review of prospective cohort studies. *Pain* 2003;104:303-22.

Intermezzo

Pijndichters en dichterpijn

Over verborgen leed gesproken: dichten is een miskende, chronische ziekte. Uit de meest recente enquêtes blijkt dat ongeveer een miljoen Nederlanders zich actief bezighoudt met het schrijven van literatuur. Bij iets meer dan 50.000 is dat het schrijven van een roman, een kwart miljoen pent aan korte verhalen, terwijl maar liefst 700.000 de tijd doodt met dichten. De prettigste bijkomstigheid van al dat dichtwerk was altijd, dat je het nooit hoefde te lezen... Het werd immers nimmer gepubliceerd. Internet veranderde dat. Er bestaan tientallen, zo niet honderden Nederlandstalige sites waarop iedereen zijn of haar gedicht kan plaatsen. Wat ik echter niet wist, is dat er zoveel specifieke sites met ziektegedichten bestaan. Zo zijn er zeker vier sites geheel gewijd aan gedichten van whiplashpatiënten. Op een hiervan publiceerde webmaster 'Nuro' dit gedicht:

De pijn
jij voelt ze door merg en been
de pijn jij voelt ze telkens dwars door je heen
de pijn de gedachten de krachten
ze putten je leeg
de pijn die jij telkens weer beleeft

jij moet je erover zetten
jij moet het verwerken
jij moet alles vergeten
gemakkelijker gezegd dan gedaan
want telkens weer
voel jij die pijn door merg en been
voel jij die pijn die pijn in jou
de pijn die je alles doet herleven
jij kan er niet meer tegen de pijn....
die wil je laten verdwijnen desnoods met een ingreep
dat ze weer verdwijnt dat jij terug kan leven zonder pijn dat een leven waard is
daar om wil ik dat jou pijn weer verdwijnt.

Voor de goede orde: ik wens ziektegedichten niet te ridiculiseren. Waar behoefte en ruimte is voor lotgenotencontact en het patiëntenverhaal, is zeker plaats voor gedichten. Over de kwaliteit van dit gedicht kan echter geen misverstand bestaan. Bar slecht. Toch bevat deze aanklacht tegen (of is het een ode aan) pijn, een opvallend detail. De regel 'pijn (...) doet herleven' wijst erop hoezeer een whiplashpatiënt zijn identiteit en, wie weet, zijn bestaansrecht ontleent aan pijn. Pijn is dan bijna een leefstijl.

Frans Meulenberg

<http://members.lycos.nl/hansverbeurt/newpage33.html>